Agentschap Telecom
Ministerie van Economische Zaken

Factsheet

Buitenwerkingstelling Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens

Hoe gaan aanbieders (exclusief de grote vijf) om met de buitenwerkingstelling?

Door de uitspraak van de rechtbank Den Haag op 11 maart 2015, mogen aanbieders van openbare elektronische communicatiediensten en/of -netwerken minder gegevens bewaren. Ze mogen alleen nog verkeers- en locatiegegevens voor hun eigen bedrijfsvoering verwerken.

De Minister van Economische zaken heeft tijdens het Algemeen overleg dataretentie en privacy van 25 maart 2015 aangekondigd een onderzoek te starten. In dit onderzoek is onderzocht of de aanbieders van openbare elektronische communicatiediensten en/of – netwerken (hierna: aanbieders) gegevens die alleen op basis van de dataretentie wetgeving werden bewaard, zijn vernietigd.
Op 21 juli 2015 is de Tweede Kamer door middel van de factsheet Buitenwerkingstelling Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens geïnformeerd over de resultaten van dit onderzoek onder de vijf grote aanbieders. Er is onderzocht of bij het bewaren van de gegevens voor de eigen bedrijfsvoering is voldaan aan de privacyregelgeving zoals opgenomen in de Telecommunicatiewet (hierna: Tw). Agentschap Telecom heeft als toezichthouder op de Tw dit onderzoek uitgevoerd.

In de periode mei – september 2015 heeft Agentschap Telecom bij de overige aanbieders een onderzoek uitgevoerd. Deze factsheet gaat in op de resultaten.

Achtergrond

Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft de dataretentierichtlijn in april 2014 met terugwerkende kracht ongeldig verklaard[1]. De voorzieningenrechter van de rechtbank in Den Haag heeft bij vonnis van 11 maart 2015 de Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens (hierna: Wbt) buiten werking gesteld[2].
Deze uitspraak heeft gevolgen voor het verwerken van verkeers- en locatiegegevens[3] door aanbieders.
Op basis van de Wbt werden verkeers –en locatiegegevens voor een bepaalde periode bewaard voor opsporings- en inlichtingendiensten. Als gevolg van de uitspraak door de rechtbank Den Haag op 11 maart 2015 mag dit niet meer.

---

1 HvJ EU 8 april 2014, gevoegde aken C-293/12 en C-594/12, Digital Rights Ireland en Seitlinger ea.

2 ECLI:NL:RBDHA:2015:2498

3 Verkeers- en locatiegegevens (hierna: gegevens) geven onder andere aan; wie, waar, wanneer was en wie met wie contact had.

Inspecties

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode mei tot en met september 2015. Bij de aanbieders (514) is informatie gevorderd door middel van een vragenlijst. Hieraan hebben 24 aanbieders geen gehoor gegeven. Voor deze partijen is een bestuursrechtelijk handhavingstraject gestart. Ter verificatie van de ingezonden antwoorden zijn bij 20 aanbieders[4] validatie-inspecties uitgevoerd.

Tijdens de inspecties is onderzocht:

- of de aanbieders de gegevens hebben verwijderd die alleen op basis van de Wbt werden bewaard;
- voor welke (bedrijfs)doeleinden verkeers- en locatiegegevens worden verwerkt;
- welke gegevens worden verwerkt en de duur van deze verwerking;
- of met de beschikbare informatie wordt voldaan aan de wettelijke eisen die gesteld zijn aan de verwerking conform de Tw.

Resultaten

Op basis van de aangeleverde informatie en de uitgevoerde validatie-inspecties concludeert Agentschap Telecom dat de aanbieders voldoen aan de wettelijke vereisten. Tijdens de validatie-inspecties heeft Agentschap Telecom onder andere geconstateerd dat in de door de aanbieders gebruikte systemen uitsluitend nog gegevens worden bewaard die verwerkt mogen worden voor de eigen bedrijfsvoering.

Belangrijkste conclusies uit het onderzoek

- Aanbieders hebben de gegevens vernietigd die alleen op basis van de Wbt werden **bewaard**.
- Aanbieders voldoen aan de wettelijke eisen, zoals gesteld in de Telecommunicatiewet met betrekking tot de verwerking van verkeers- en locatiegegevens.

Huidige situatie

Bijna alle aanbieders hebben de gegevens die alleen op basis van de Wbt werden bewaard vernietigd. Voor de aanbieders die dit ten tijde van het onderzoek aangaven deze gegevens nog niet hadden vernietigd, blijkt op basis van een nadere analyse en de validatie-inspecties dat de gegevens alleen worden bewaard voor de eigen bedrijfsdoeleinden.

De aanbieders verwerken verkeers- en locatiegegevens conform de (privacy) regelgeving in de Tw.
De aanbieders maken voor de opslag van verkeers- en locatiegegevens gebruik van geautomatiseerde en beveiligde systemen. Als gevolg van het buitenwerking stellen van de Wbt zijn deze systemen aangepast. In deze systemen, zo blijkt uit de validatie-inspecties, worden uitsluitend gegevens bewaard die verwerkt mogen worden voor de eigen bedrijfsvoering. Voor deze gegevens geldt geen vastgestelde bewaartermijn waardoor de bewaartermijnen per aanbieder kunnen verschillen. In het kader van de Wbt werd door de aanbieders een beperkte, vastgestelde set gegevens bewaard met een vaste bewaartermijn. Bij een aantal aanbieders zijn bepaalde gegevens nu niet meer beschikbaar omdat men deze niet relevant vindt voor de eigen bedrijfsvoering.
De informatieplicht en, indien van toepassing, het toestemmingsvereiste (vooraf toestemming vragen) aan gebruikers wordt door het merendeel van de aanbieders uitgevoerd. Deze administratieve handeling wordt door ruim een derde niet nageleefd. Een belangrijke oorzaak hiervoor is de complexe en specifieke wetgeving. Agentschap Telecom zal hier in haar reguliere inspecties en in het jaarprogramma 2016 extra aandacht aan besteden. Aanbieders worden nader geïnformeerd en waar nodig wordt een bestuursrechtelijk handhavingstraject gestart.

4 De nadruk lag hierbij vooral op grote en middelgrote aanbieders op basis van de door de ACM gehanteerde classificatie naar omzet.